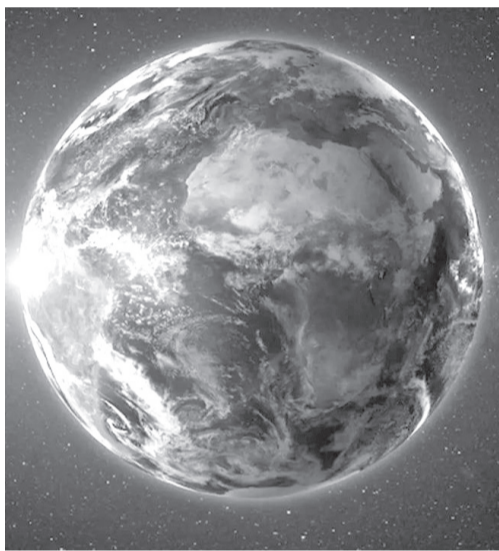

ნიჭიანჭერი საქართველო

ლიტერატურული საქართველო * LITERATURULI SAQARTVELO * ЛИТЕРАТУРУЛИ САКАРТВЕЛО

17 ნომერი 2023წ. №16 (4076) გამოცემის 93-ე წელი ფასი 2 ლარი

სახელოს იხრის მსოფლიო!..

დედამინას მოედო,
სენი საკაცობრიო,
რას დადუმდი, პოეტო,
სასაჯელს იხდის მსოფლიო.

ამ სამყაროს სად ჰქონდა
ამოდენა ცოდვები,
ჰაერიც კი დამძიმდა
სასაფლაოს ლოდებით...

სევდა მოთქვამს, იცოცხლე,
მზეს სხივები წარკვეთა,
ძლივსლა ბუფტავს სიცოცხლე,
მეფობს სასონარკვეთა...

...გულის ძარღვი მიწყდება,
სულსაც ხავსი მოედო,
სულ სხვა ერა იწყება,
არ დადუმდე, პოეტო!

თამურ ჩალაბაშვილი

ნაბიჯი წინ...

2023 წლის 8 ნოემბერს ევროკომისიამ საქართველოსთვის ევროკავშირის წევრობის კანდიდატის სტატუსის მინიჭების რეკომენდაცია გასცა.

ეს გადაწყვეტილება ევროკომისიის პრეზიდენტმა ურსულა ფონ დერ ლაიენმა გამოაცხადა ევროპის ერთობლივ კონფერენციაზე, რომელიც 2023 წლის გაფართოების პოლიტიკასა და დასავლეთ ბალკანეთის ქვეყნებისთვის ზრდის ახალ გეგმას მიეძღვნა.

პრესკონფერენციაზე ევროკომისიის პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ „კომისია რეკომენდაციას უწევს ევროსაბჭოს, საქართველოს კანდიდატი ქვეყნის სტატუსი მიენიჭოს იმ პირობით, რომ ის გარკვეულ ნაბიჯებს გადადგამს რეფორმების მიმართულებით“.

ურსულა ფონ დერ ლაიენის თქმით, ევროკომისრები ერთხმად უჭერენ მხარს საქართველოს მოსახლეობის გულწრფელ მისწრაფებებს ევროკავშირში გაწევრიანებისკენ. „ეს მისწრაფებები უკეთესად უნდა აისახოს საქართველოს ხელისუფლების მოქმედებებში. ხელისუფლება უფრო აქტიურად უნდა ჩაერთოს ოპოზიციასთან და სამოქალაქო საზოგადოებასთან ეროვნული ინტერესებისთვის თანამშრომლობის საკითხებში. კანდიდატის სტატუსის მინიჭებამდე ხელისუფლებამ შემდგომ პროგრესს უნდა მიაღწიოს რეკომენდაციების 12 პრიორიტეტის განხორციელების საქმეში“. – დასძინა ქალბატონმა ურსულა ფონ დერ ლაიენმა.

ევროპული საბჭო საბოლოო გადაწყვეტილებას საქართველოსთვის წევრობის კანდიდატის სტატუსის მინიჭების შესახებ რამდენიმე კვირის შემდეგ, დეკემბერში მიიღებს.

განხილვა

ნიკა აბიაშვილი – 120

უმნიშვნელოვანესი ფურცელი უკვალოდ გაქრებოდა.

ქართული სიტყვის თავდადებული მსახური იყო, ბოლომდე ერთგულად ეწეოდა ლიტერატორის მძიმე ჭაბანს, წერდა, თარგმნიდა, კითხულობდა, ასწავლებდა, გამოსცემდა წიგნებს, ავტორიტეტად ითვლებოდა ყველა თაობის წარმომადგენელთა თვალში, პატიოსნებისა და პრინციპულობის ნიშნად იყო და უყვარდათ, რადგან გარშემო სიკეთესა და ადამიანურობის რწმენას თესავდა.

ნიკოლაუს აგიუს ფლაკუს – ასე ეძახდა მას უმცროსი მეგობარი ლადო ასათიანი და ამ ხუმრობაშიც ჩანდა სიყვარული, სითბო, უშუალობა და ერთგულება, რასაც უშურველად გაცემდა ნიკა აგიაშვილი.

ერთხელ გივი გეგეჭკორი წერდა, გაცნობის დღიდან სულ მეჩვენება, რომ ნიკა აგიაშვილი მხოლოდ იმას ცდილობს, როგორმე თავისი საუბრითა და ქცევით ყურადღება არ მიიქციოს. ცდილობს დაგარწმუნოს, რომ მის საუბარსა და ქცევაში არაფერია განსაკუთრებული და ყურადღება მისაქცევი – ამას ალბათ სხვაც იტყვოდა, ასე ალბათ სხვაც მოიქცეოდა.

თავმდაბლობა, როგორც ინტელექტის გამოვლინება, მისი ცხოვრების ნეის იყო და ეს უხდებოდა, მიმზიდველს, სანიშნუროს ხდიდა.

თავისი თავის მიმართ მეტისმეტად სიტყვაძუნწი იყო, მაგრამ ვინც კარგად იცნობდა, მათთვის ხომ მაინც იყო ცნობილი, როგორი ღირსებით გამოიარა მეორე მსოფლიო ომის კომმარო: „ყველა სიძნელე, რაც მისი ხნის კაცს შეიძლება გამოეველო, რაინდულად გადაუტანია. უღმობელი ომის დროს მკერდით დაუცავს ჭურვებით გადათხრილი, ტყვიის მდულარეში გახვეული ქერჩი და ქართველი კაცის სახე, ღირსება არასოდეს დაუკარგავს“ (ემზარ კვიციანი).

ან რა გასაკვირი იყო, ბატონი ნიკა ხომ ფიცის კაცების კოჰორტიდან გახლდათ გვარეულობით. ამიტომ გასაკვირი აღარც ის არის, რომ ჩვენს წარმოდგენაში ჭაბუკად დარჩა, მარად ჭაბუკად.

„ლს“ რედაქტორი

**ნერვეპისმომხლები
ლიქსაბი**

ინტარვიუ ლია სტურასათანა

83.3

**არ აღმდგარ
ლაზარუს გამო**

ვილიამ დ. ნარდიანიანი

83.4

ახალი ნიგნიდან

თამურ ჩალაბაშვილი

83.7

**არქიტექტორის
ჯადოსნური ხალიჩა**

ვატანა დავითიანი

83.8-9

**„გზადაგზა“,
საიუბილეო კრებული**

დალილა ბაღიანიანი

83.13

ალიარება სერვანტესის სამოგლობი

სერვანტესის მადრიდის უნივერსიტეტმა პოეტი დათო მალრადე „ალიარების მედლით“ დააჯილდოვა.

20 ოქტომბერს სერვანტესის ინსტიტუტში გაიმართა დათო მალრადის შემოქმედებითი საღამო, რომელზეც წარადგინეს პოეტის ცნობილი ნიგნის „ბარაქიანი მიწის“ ესპანური თარგმანი.

წარდგენილი ნიგნისა და, საერთოდ, დათო მალრადის შემოქმედების შესახებ ისაუბრეს სერვანტესის ინსტიტუტის დირექტორმა ლუის გარსია მონტერომ, დიპლომატიის კვლევითი ცენტრის პრეზიდენტმა ხოსე მალრადე ნუნესმა, მადრიდის საზოგადოებრივი ინსტიტუტის ღვიწმინდა მარტინის პროფესორმა ბენიტო ლოსანო მერკანმა და სხვებმა.

მადრიდის სალიტერატურო გაზეთში გამოქვეყნდა კრიტიკოს გრასილიანო მარტინ ფუ-მეროს სტატია დათო მალრადის ნიგნზე „ბარაქიანი მიწის“.

„ბარაქიანი მიწის“ ესპანური თარგმანის გამოცემა გამოეხმაურნენ იტალიელი გამომცემელი ჯულიანო ლადოლფი და ქართველი ლიტერატორი ქეთევან ტომარაძე.

ქეთევან ტომარაძე: „დათო მალრადე ჩვენი ეპოქის დიდი მესაიდუმლეა. მას მასშტაბურად აქვს გააზრებული წარსული, მიუკერძოებლად ხედავს აწმყოს და ზუსტად განსაზღვრავს ნეოლიბერალური სიშლევის წუმბეში უნებლიედ ჩათრეული ადამიანის მომავალს. ლექსის მხატვრული ქსოვილი დათომ ინდივიდუალური, მხოლოდ მისი შემოქმედებითი არსებობისთვის ნიშანდობლივი სახეებითა და იმგვარი ნიუანსებით გაამდიდრა, რომ მისგან ოსტატურად ნასროლი სიტყვა პირდაპირ მიზანს ხვდება და უსაზღვროდ ზრდის მკითხველის წარმოდგენას პოეზიის პლასტიკურ შესაძლებლობებზე. ლექსის სტრუქტურული აღნაგობისა და იდეის ერთიანობის შინაგანი განცდით დათო მალრადე აზრისა და სიტყვის სინერგიას, მშვენიერების ქვეყნის ქურუმია... ვულოცავ მას კიდევ ერთ, მნიშვნელოვან გამარჯვებას...“
ჯულიანო ლადოლფი: „დათო მალრადის პოეზია ჩვენთვის თანამედროვე აზროვნების უმაღლესი გამოვლინებაა.“

გამოთხოვა გრიცკო ხალიმონკოსთან

სამწახარო ცნობა მოვიდა კივიდან: გარდაიცვალა გამოჩენილი უკრაინელი ენათმეცნიერი, ქართველოლოგი, აღმოსავლეთმცოდნე, მთარგმნელი, ფილოლოგიის დოქტორი, პროფესორი გრიცკო (გრიგორი) ხალიმონენკო. ჩემი თაობის ქართველ მწერლებს, რომლებიც გასული საუკუნის სამოციან წლებში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტები იყვნენ, ახსოვთ კავანდარა ქერათმინი უკრაინელი ბიჭი, რომელიც ჩვენთან ქართულ და აღმოსავლურ ენებს ეუფლებოდა. მისი საყვარელი აქცენტით წარმოთქმული ქართული სიტყვები ზღვა ემოციას იწვევდა ყველაში, ვისთანაც კი ურთიერთობა ჰქონდა. თბილისში ის უკვე დიპლომან ფილოლოგად ჩამოვიდა, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული სამეცნიერო და ლიტერატურული მიზნებით, რომლებსაც ნაბიჯ-ნაბიჯ ასხამდა ხორცს. მას განსაკუთრებით მფრველობდნენ და მზრუნველობას არ აკლებდნენ პროფესორი ვარლამ თოფურია და დოცენტი ნია აბესაძე. დაინტერესებული იყო მისით თვით აკადემიკოსი აკაკი შანიძე. ქართველი ავტორების თარგმანა და კიევში გამოცემა გრიცკომ ჯერ კიდევ სტუდენტობისას დაიწყო და შემდგომ ეს საქმიანობა არასოდეს შეუწყვეტია. მან თარგმნა „ვე-

ფხისტყაოსნის“ რამდენიმე თავი, თავად დაწერა პროზაულად მისი შინაარსი და გამოსცა ცალკე ნიგნად. გრიცკოსვე ეკუთვნის ვაჟას, ილიას, ანა კალანდაძის, არჩილ სულაკაურის, მუხრან მაჭავარიანის, ძმები ჭილაძეების და ბევრი სხვა თანამედროვე ქართველი ავტორის ნაწარმოებთა თარგმანები. 90-იანი წლების მიწურულს კიევის ტარას შევეჩვენოს სახელობის ეროვნულ უნივერსიტეტში, სადაც გრიცკო აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის დეკანი იყო, ჩვენ შევევლით შეგვექმნა და გამოგვეშვა ქართული ენისა და ლიტერატურის სპეციალისტთა თორმეტკაციანი ჯგუფი.

მე და კიეველ მეცნიერს ალექსანდრე მუშკუდიანს გვექონდა პატივი გრიცკოსთან ერთად ხუთი წელი ვყოფილიყავით ამ ჯგუფის პროფესორები და უკრაინელი ახალგაზრდებისთვის გაგვეზიარებინა ჩვენი ცოდნა და გამოცდილება. გრიცკო თურქული ენის უბადლო მცოდნე და ამ ენიდან მთარგმნელიც იყო. შთამბეჭდავია და საოცარი მისი მრავალფეროვანი ნაშრომების ბიბლიოგრაფია, რომელსაც, ალბათ, სამომავლოდ სპეციალისტები გააანალიზებენ. სიცოცხლის ბოლო წლებში გრიცკომ აღასრულა თავისი სახუკვარი ოცნება და უკრაინულ ენაზე შექმნა უპრეცედენტო,

ალმანახი „ხორნაბუჯი“ №2

2023 წლის ოქტომბერში გამოვიდა ლიტერატურული ალმანახი „ხორნაბუჯის“ 2(15) ნომერი. ალმანახის რედაქტორია გიორგი ნატროშვილი. გარეკანი გაფორმებულია დავით ჯინაშვილის ფოტოთი და ნინო ჭაბაშვილის ნახატებით. ყდის მე-2 გვერდი იოსებ ნონეშვილის 105-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი და გვთავაზობს მის ლექსს - „რთველი არის თუ შენი ქორნილი“. ყდის მე-3 გვერდზე იხილავთ მოკლე ბიოგრაფიულ ინფორმაციას დედოფლისწყაროელი მხატვრის ნინო ჭაბაშვილის შესახებ, რომლის ნახატებითაც არის გაფორმებული ალმანახის გარეკანი.

ალმანახი იხსნება ლევან ალავერდაშვილის გახსენებით. ეს შესანიშნავი პოეტი ამა წლის მაისში 51 წლის ასაკში გარდაიცვალა. მისი პოეზია გულგრილს არავის ტოვებდა. ის იყო დედოფლისწყაროს მწერალთა ასოციაცია „ფიროსმანის“ პოეზიის განყოფილების ხელმძღვანელი და სა-

ქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირის წევრი. გამოცემული აქვს ერთი პოეტური კრებული „ნუ დამაჯერებთ“. რუბრიკაში იხილავთ ლევანასდმი მიძღვნილ ნერილებს და ლექსებს, როგორც მისი გარდაცვალების შემდეგ, ასევე მის სიცოცხლეში. შემდეგ კი გთავაზობთ ლევან ალავერდაშვილის

შემოქმედების საკმაოდ დიდ ნაწილს, რომელთაგან ზოგი პირველად იბეჭდება, რასაც წინ უძღვის ჟურნალ „რინის“ მთავარი რედაქტორის, მწერლისა და პუბლიცისტის ნანა ქარდავას ნერილი - „ლევან ალავერდაშვილზე“.
რუბრიკაში „პოეზია“ მკითხველი გაეცნობა: მაია მინდელის, დალი მანვიშვილის, ამირან გოდერძიშვილის, პაატა სურმანიძის, ნინო ახალაძის, მიშო გაბუნას და ნათელა ქურციკიძის ლექსებს.
რუბრიკაში „პროზა“ შეგიძლიათ ნაიკითხოთ: ლანა მანველის, ეკატერინე ფავლენიშვილის, მაყვალა შოშიაშვილის და ჯემალ მეხრიშვილის მოთხრობები.
რუბრიკაში „საბავშვო გვერდები“ იბეჭდება ნუნუ ძამუკაშვილის და ზურაბ

მაშულაშვილის საბავშვო ლექსები.
ხოლო ალმანახის ტრადიციული რუბრიკა „დედოფლისწყაროს ისტორიდან“ გვთავაზობს დალი ბალაშვილის ნერილს „საყოფაცხოვრებო ნაგებობანი ქიზიყში - დარბაზული სახლი“.
რუბრიკაში „ხელოვნება“ გაეცნობთ მარიკა პოპიაშვილის ნერილებს „მარინე ცხვედიაშვილის შემოქმედებითი საღამო“ და „ნინო ჭაბაშვილის პერსონალური გამოვლენა საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში“.
გაეცნობთ ნანა ჭიჭინაძის ნერილს - „დაისი 100 წლისა“.
ხოლო რუბრიკაში „სსოვანა“ ნანა ჭიჭინაძის ნერილით - „გამოთხოვება დიდ ხელოვანთან“, ვიხსენებთ საქართველოს სახალხო არტისტს თენგიზ მუშკუდიანს.

ლიტერატურული კონკურსი „სხვიტორი“

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო მუზეუმი და საჩხერის მუნიციპალიტეტის მერია აცხადებენ ლიტერატურულ კონკურსს - „სხვიტორი“. კონკურსი ფართომასშტაბიანია. მასში მონაწილეობის მიღება შეუძლია საქართველოსა და უცხოეთში მცხოვრებ ყველა მოქალაქეს.

საკონკურსოდ დაიშვება გამომცემლობებისა და ლიტერატურული პერიოდიკის მიერ 2023 წელს ნაბეჭდი სახით გამოქვეყნებული ლიტერატურული ნაწარმოებები. კონკურსის დანიშნულებაა დააფასოს შემოქმედებითი ინტელიგენცია, ნახალისოს ახალგაზრდები, ხელი შეუწყოს ახალი ტალანტების

გამოვლენას, ლიტერატურული პერიოდიკისა და გამომცემლობათა მოტივაციის ამაღლებას.

პრემია „სხვიტორი“ გაიცემა შემდეგ ნომინაციებში:

- პოეზია - წლის საუკეთესო კრებული/პოეტური ციკლი — 500 ლარი.
- პროზა - წლის საუკეთესო ნიგნი/ნაწარმოები — 500 ლარი.
- კრიტიკა, ესეისტიკა, პუბლიცისტიკა - წლის საუკეთესო ნიგნი/სტატიები — 500 ლარი.
- საყმანვილო ლიტერატურა - წლის საუკეთესო საბავშვო ნიგნი/ნაწარმოები — 500 ლარი.

გარდა აღნიშნული ლიტერატურული პრემიებისა, დაწესებულია „აკაკის მედალი“ — 1000 ლარი. „აკაკის მედალი“ გაიცემა აკაკის შემოქმედების კვლევასა და კულტურულ, სამეცნიერო-საგანმანათლებლო საქმიანობაში

განუვლი ღვაწლისათვის, ასევე მუზეუმის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებაში შეტანილი წვლილისათვის.

საკონკურსო მასალები გამოგზავნა აუცილებელია როგორც ნაბეჭდი, ისე ელექტრონული სახით. მასალები მიიღება 2024 წლის 31 იანვრის ჩათვლით. ლაურეატთა დაჯილდოება მოხდება 21 ივნისს, სხვიტორში, აკაკის დაბადების დღეს.

საკონკურსო მასალები (ნაბეჭდი სახით) იგზავნება შემდეგ მისამართზე: 4000, საჩხერის მუნიციპალიტეტი, სოფ. სხვიტორი. ს.ს.ი.პ. აკაკი წერეთლის სახელმწიფო მუზეუმი. (ლიტერატურული კონკურსისათვის - „სხვიტორი“)

ელექტრონული ვერსია იგზავნება მისამართზე: asmattiashvili@yahoo.com საკონტაქტო ტელეფონი: 577 97 79 70

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა თსუ კურსდამთავრებულის, პირველსხიველის, 93-ე აუდიტორიის წევრის, პოეტ თემურ ჩალაბაშვილის საიუბილეო შემოქმედებით საღამოს უმასპინძლა. თემურ ჩალაბაშვილი 70 წლის საიუბილეოდ უნივერსიტეტის ოქროს მედლით დაჯილდოვდა. არ დამავინწყდება ჯილდოს გადაცემის დროს მისი სახე – სხვანაირი სხივჩამდგარი თვალებით! ივანე ჯავახიშვილის მადლმოსილი ოქროს მედალი – ქართველი პოეტისთვის დამამშვენებელი და ახალი მუზეუმის ასაფრენი.

იმ დღეს წლების მონაგარ დაფასებას იმკიდა გალაკტიონ ტაბიძის პრემიის ლაურეატი, თბილისის საპატიო მოქალაქე, ვისაც მუდამ თან სდევს ხალხის სიყვარული და აღიარება...

იუბილე ბატონ თემურს ლიტერატურულ ჟურნალ „ანეულის“ რედაქციის სახელით მეც მივულოცე – ჟურნალის შემოქმედებითი გაერთიანების წევრს ვუსურვე, რომ საოცარი გულის პატრონს მუდამ ელვანოს საყვარელი ქვეყნის სამსახურში, მუზის მოფრენა უმრავლოს უფალმა და ჩვენც იმედი აგვისვეტოს, ილიას სტრუქტურებით: „ანეულო თუ არა გვწყალობს, მომავალი ჩვენია!“

„მკვდარი იმედი მე არ მეკუთვნის“, – ეს ხმა წინა საუკუნიდან მოარღვევს სივრცეს... ეს ხმა პოეტის ალამია!

თემურ ჩალაბაშვილის დიდი რწმენაა, შორეული ათასწლებიდან ტალღად მომსკდარი და ცრემლად გარდასახული.

ეს ხმა „დაცოტავებული სამშობლოში“ წრიალებს, ილენება „ცალუღელა სევდის კალოები“... ვინ ვართ და რანი ვართ? – პოეტის

თემურ ჩალაბაშვილი

საკონტორიცი

ვცოცხლობ, იმედს არ ვკარგავ, დედამინა ბრუნავს. მოვკვდე, როცა დავკარგავ – გაოცების უნარს. სადად ვამბობ, არ ვქარგავ, ფეხით ვთელავ სუ ნარს. მოვკვდე, როცა დავკარგავ – სიყვარულის უნარს. სულ ჭენებით – გავთანგავ, ჩემგან ნახედნ ქურანს. მოვკვდე, როცა დავკარგავ კაცად ყოფნის უნარს...

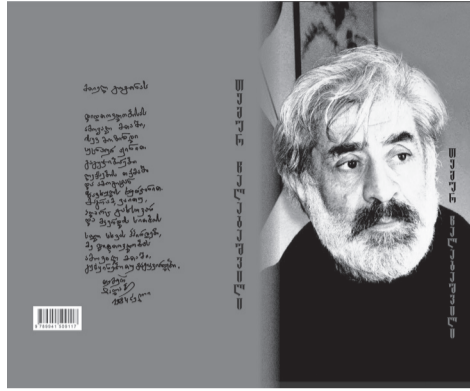
ღანთიკოი

ნიკო ფიროსმანაშვილს შენ ციური ხარ, უფლის ხმობილი, ო, პანანინა თაფლის სანთელი. გყოლია მრეველი ხელაყრობილი, შენ შეგინახავს ეს საქართველო. ჩამოგიქროლებს სული ტაძართა და ეგ სინმინდე გასაკვირია: ბევრჯერ მომხდურმა ცრემლი წაგართვა, ბევრჯერ დაღვრილხარ და გიტირია... ..შენ სანთელი ხარ, სუსტი, უბრალო, მაგრამ რამდენი კენესა გიგრძენია. შენ, საქართველოს ჭირისუფალო, ბედნიერი ხარ, ნვა შეგიძლია...

ციცილიას - ყინულის ჯალაქი

ამიერიდან მე შენ გეკუთვნი, გადამავინწყდა ძველი მითები. შენ ხარ მალალი ჯვარი გეგუთის, მე კი დაღლილი ბერის თითები, და, როგორც მინა ლტოლვილთ მიუტევთ – ნუ გაგაოცებს ჩემი იერი. შენ ამაცი ხარ, ვით სიჯიუტე, მე, ვით სიმორცხვე, ვარ თვინიერი. აჰა, მორჩილი მონის კისერი, აღზევებულა ჩემი ქალაქი, ისევ და ისევ შენ თუ მიშველი, ცოცხლობდეს ჩემი ძვალთშესალაგი. მკვდარი იმედი მე არ მეკუთვნის, თვით სისხლის წვეთებს მწოვენ ქარები და, როგორც დაღლილ, ბებერ მეგუთნეს, ხნულზე დამცვივა, ალბათ, თვალები... რა ვქნა, სამოთხის სახე მაოცებს, შენი სიმშვიდე – მარად მეფური, ნეტავი მინის დაღლილ ნაოჭებს

„გაკვლარი იმედი მე არ მეკუთვნის!“

გულის ხმაური იზრდება და იზრდება, რეკვიემს ემსგავსება.

დაცოტავებული სამშობლოს რეკვიემია პოეტი... დიდგზამოვლილი, უხსოვარ სივრცეებზე და ქცეული და ჩაკარგული, ჩამღერებული ამ სივრცეებში...

დაცოტავებული სამშობლოს სევდაა პოეტი! და ცრემლი – მისი საეიზიტო ბარათია... სინანულია ჩვენს სულში ცრემლად მომწყვედი ქართველობის, სარწმუნოებისა

და დიდი ისტორიის გამო. ცრემლით ნაფერებია ოპი და ხახული, „სინანულის ცრემლში დგანან ისევ ქართლის მთები“ და განწირული და მდუმარია მინა... ამ დროს იწყება საუბარი გულთან...

„რანი ვიყავით და რანი ვართო“... – თემურ ჩალაბაშვილი ცრემლში საკუთარ ბედისწე-

რას ძერწავს და ამ ბედისწერით სამშობლოს ბედისწერას აცნაურებს.

პოეტი, რომელიც სამშობლოზე მდიდარი არასოდეს ყოფილა და რომელიც სამშობლოს სამ დროში დაატარებს, სამ დროში აერთიანებს – წარსულში, აწმყოსა და მომავალში...

სამშობლოს ბედისწერასთან გადაჯაჭვა შემთხვევითი არ არის... როცა უგულებელყოფილია ქართული მწერლობის ტრადიციები, როცა ილიას გზა გამრუდებულია... მწერლობას ავტორიტეტი დააკარგვინეს, ზნეობრივი იდეალი მოუსპეს... ამ დროს ყველაზე მწარედ პოეტმა უწყის, თუ „რა სცოდნია დაკარგული სამშობლოს განცდას“... როგორი ტკივილია, როცა „სულ სხვა ხალხი მომრავლდა, სხვა ყაიდის, სხვა რჯულის“... სხვაგნებურებით, ჯერ კიდევ რევან ინანიშვილმა გვითხრა სინანულით...

იქნებ სიმღერაც ლალი და სევდიანი იმიტომ დაგვყავს?

გრიგოლ რობაქიძემ – ჭეშმარიტად აკაკის ღიმილი ქართველთა სულის სუნთქვას აცნაურებდაო... ეს სულის სუნთქვა სევდის ღიმილი იყო პოეტისა... როგორც „მრავალჟამიერი“, ძალზე მხიარული და თან ნაღვლით შეფერილი სიმღერა...

ეს ნაღველი დაკარგული სამშობლოს განცდაა ჭეშმარიტი პოეტისა საქართველოში...

„ხელთ გეცლებს სამშობლო, მახლას შენი ნაწერი“... – ამბობს თემურ ჩალაბაშვილი და „სულთან ჭიქის ჭახუნით“ მარტოობას უნაპირდება...

პოეტობა მხოლოდ ტექსტების წერა არ არის... პოეტობა სულში სანთელია, რომელიც ყველას ხვედრი არ არის, რომელიც ჩუმად იწვის და უხილავ ნათელს ტოვებს... ხილულად!

შემთხვევით მოვკარი ყური, ამას წინათ თემურ ჩალაბაშვილისთვის „სახალხო სიყვარული“ საპატიო სიგელი მიუციათ... განახლოვნი წოდება საზომი ხალხის სიყვარულის? სახალხო სიყვარული ხალხის გულისნადების მცნობს თავისთავად ეძლევა...

...თემურ ჩალაბაშვილი თაობებს შორის დარღვეული კავშირის სამანია... ყველგანაა, სადაც ახალგაზრდობაა და ახალგაზრდული სიტყვა ჟღერს... სადაც „ილია – შუბლი საქართველოსი“ და ეროვნული იდეალები. მახსენდება სიმონ ჩიქოვანის სიტყვები გალაკტიონზე:

„საქართველო იყო მისი ოჯახი, მისი მშფოთვარე სულის სამყოფელი და მისი სიმღერის საგანი. ის მუდამ ატარებდა გულის სიღრმეში დაბინდულ ქლიავისფერ მამულის ხატებას“...

მე თემურ ჩალაბაშვილზე ასე ვიტყვოდი, ის მუდამ ატარებს გულის სიღრმეში დაბინდულ იისფერ კავკასიონს, კავკასიონის ხატებას, რომელიც მშობლიურ ძველანაგამი

ბავშვობიდან მამის ბეჭებით გადაზომა...

და თუ პოეზია უნდა გადაარჩინოს სიტყვა ქართული და „ხანდახან ლექსითაც მარცხდება ურჩხული“... სწორედ ამიტომაც მკვდარი იმედი არ ეკუთვნის პოეტს...

თამარ შაიშაშვილი

ჩვილ ბავშვებით შეგაჩენე შლეგი სიყვარული. შენ პოეტის ბედი გშენის, დანახვამდე ვიგრძენ... თუმც ვერ გავხდი დედაშენის სასურველი სიძე. წლები გადის, მედარდება, გული მიაქვთ ეჭვებს, – მაპატიე – ვერ გაღირსე შეპირებულ ბეჭედს; – და, ცხოვრება ისე მიდის, მიმდევს შენი ვალი, შენ სულ სხვა ხარ – პოეტისთვის საოცნებო ქალი.

საყბარეო გოგონას

თეთრი აპრილის სუნთქვა მანვალებს და ცეცხლად მიქცევს ჭაბუკ იმედებს. გულო, რა მოხდა, ცოტა მაცალე, გულო, რა მოხდა, ნუ გამიმეტებ. ჯერ შემოდგომის ქართი ვფიქრებდი, ზამთრის ყინვაში როგორ დავსახლდე. გულო, რა მოხდა, რატომ ფიქრებდი, იქნებ არ მოგნონს შენი სასახლე, იქნებ არ გჯერა ჩემი ოცნების, აღარ გსურს ჩემთან ერთად იარო? როგორ გივლიდნენ ძველი მგონებები, მითხარ, რომ ისე მეც მოგიარო. მეც გიმეგობრო ისე ერთგულად, რომ სატირალზეც აღარ გატირო, ისე მოვიქციე, რომ ჩემთან ყოფნა და სიყვარული არ ითაკილო. ჯერ მსურს, აგიგო რწმენის ტაძარი, ხმა მოგანვინო ცისკრის ზარების, მერე დამიგზნე ტრფობის ხანძარი, ჯანდაბას, ნულარ დაგენანები!

შემოცემოყრი

ეს შემოდგომაც დადგა, თავს ვიჯახირებ, – ვცდილობ, თქვენ მეგულებით რადგან ქვეყნად, ცოლო და შვილო. ძნელი ყოფილა უფრო, მშვიდი გიჩვენოთ პირი, როცა სხვა ძალა უფლობს და სხვა ცრემლებით ვტირი. თითქოს გამდრიკა წელში, ფიქრი გამიხდა მტერი. ვიცი – ვანთივარ თქვენში, მაგრამ ვერაფერს მშველით. რარიგ მუქდება მთები, დღეს ეპარება თალხი. ვხვდები და ვერცა ვხვდები, როგორ აჭრელდა ხალხი. ეს შემოდგომაც დადგა, თავს ვიჯახირებ – ვცდილობ, თქვენ მეგულებით რადგან – თქვენ, თქვენ, ცოლო და შვილო...

თუ აქვს იერი კვლავინდებური. შენ გეკითხები, ჩემო სიცოცხლე, ველარ ვტელვარ ფერთა გამაში, შენ ერთმა მანინ მინდა იცოდე, რომ არ არსებობს კაცი-თამაში, რომ ყოველივე არის ნუგეში, უცხო ლარნაკში დაჭენენ ვარდები... რადგანაც ცრემლი სახლობს გუგებში, სადაც ვინყებით, იქვე ვმთავრდებით...

საკონბიოგრაფია

ჰა, საცაა ვბერდები, გამითეთრდა თმა-წვერი, მტერი ბევრი ვიპოვე, ცოტა – გულის დამწველი. ვილას უნდა ლექსები, მახლას შენი ნაწერი, მუზაც არ მეკარება, ხდება თითქმის ცხრა წელი. ყველა გადასხვაფერდა – ლენჩი მხვდება სხვა ტონით, აღარც პრეზიდენტის მწამს, აღარც გუბერნატორის. ველარავის ვემეულობ, გაცვდი, როგორც დედანი, ვკვდები, როცა საუბრობს პარლამენტში ცვედანი. და მე ვხვდავ, დღითიდღე აღარავის ვჭირდები, არაფერი მაოცებს, არც არაფრით ვკვირდები. სულ სხვა ხალხი მომრავლდა, სხვა ყაიდის, სხვა რჯულის, სახეები მაგიჟებს – ათასობით ტანჯულის. აღარა ღირს სიცოცხლე, ვაგლახ, მივხვდი რა ხანი, ეს სასმელიც მომბეზრდა – სულთან ჭიქის ჭახანი. ვევედრები ღვთისმშობელს, შემინყალოს ცოდვილი, მღლის ამ ჯოჯოხეთიდან ჯოჯოხეთის ლოდინი. ჰა, საცაა ვბერდები, სულს მინამებს ფიქრები, როგორც სულ არ ვყოფილვარ, ისე, სულ არ ვიქნები. შემოაცვდი ცხოვრებას, თემურ, ნათელს ან ელი? ხელთ გეცლებს სამშობლო, მახლას შენი ნაწერი...

სონეტი

გეტას შეგაჩვიე სიღარიბეს, ჩემს არულ ყოფას. არ გაცალე, საყვარელო, შენს ფიქრებთან ყოფნა. ვაი, როგორ გაგიმეტე, „აგიმღვრიე“ სული, –

არქიტექტორის ჯადოსნური ხალიჩა

საუბარი მამასთან

მამასთან, არქიტექტორ ვახტანგ დავითაიასთან ინტერვიუები იბეჭდებოდა პრესის ფურცლებზე, სხვადასხვა ბეჭდურ გამოცემებში, სატელევიზიო გადაცემებში. ხშირად მივიქრია, რომ საინტერესო იქნებოდა მასთან ინტერვიუს ჩანერა. შემოვიფარგლე რამდენიმე მნიშვნელოვანი კითხვით, რომლებიც მისი შემოქმედების ერთგვარი შეჯამებაა.

მაია დავითაია

მაია დავითაია: რა გეამაყება შენი შემოქმედებიდან, ცხოვრებიდან, რაზე ნანობ? რა ვერ მოასწარი?

ვახტანგ დავითაია: უხერხულია საკუთარ თავზე ლაპარაკი, მაგრამ, რადგანაც მეკითხები, გიპასუხებ. ჩემს ასაკში „ნარსულით ცხოვრება - მოგონებები“ ბუნებრივია. იშვიათია ადამიანი, რომელსაც რაიმე არ ჰქონდეს საამაყო და სასანებელი.

გეამაყება, რომ გავხდი არქიტექტორთა საერთაშორისო კავშირის (UIA) ტრადიციული სადიპლომო პროექტების კონკურსის პირველი ქართველი ლაურეატი (1985 წ.) მოსკოვში, ლომონოსოვის სახელობის უნივერსიტეტის არქიტექტურის V მსოფლიო კონგრესის მონაწილეებით გადაჭედდით საგამოფენო დარბაზში. ლაურეატის დიპლომი გადმომცა ჟიურის თავმჯდომარემ, გამოჩენილმა ფრანგმა არქიტექტორმა და საზოგადო მოღვაწემ, პიერ ვაგომ. აქ გავიცანი არაერთი უცხოელი არქიტექტორი, მათ შორის, იაპონელი კიშო კუროკავა და სხვა მომავალი გამოჩენილი არქიტექტორები.

- მახსენდება 1985 წელი, მოსკოვის არქიტექტურის ინსტიტუტის თეორიის და ისტორიის სპეციალობის სტუდენტი ვიყავი. ჩემი და იური გენდოვსკის - არქიტექტორთა კავშირის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის დიდი მცდელობით არქიტექტორთა კავშირის დარბაზებში გაიმართა გამოჩენილი იაპონელი არქიტექტორის კიშო კუროკავას პერსონალური გამოფენა და საავტორო გამოსვლა. მახსოვს ის დიდი ინტერესი, რომელიც ამ მოვლენამ გამოიწვია. უამრავი, ძირითადად ახალგაზრდობა, დარბაზში ვერ მოხვდა. მეორე დღეს სტუმარი მთლიანად შენი და გენდოვსკის განკარგულებაში იყო. ისიც მახსოვს, დილით, საუზმის დროს, როგორც თანხმებით პროგრამას. საოცრად ბედნიერი ვიყავი მეც, რომ თქვენი თანხმობით გავხდი მთელი დღე-მეორე დღეს, ინსტიტუტში მეგობრებს უამრავი შეკითხვა ჰქონდათ, როგორია კუროკავა როგორც ადამიანი, რა მოენონა მოსკოვში ყველაზე მეტად და სხვა. მოგვიანებით, როდესაც კუროკავაზე დისერტაციას ვწერდი, არა ერთხელ მივმართე წერილობით ჩემთვის საინტერესო კითხვებით. პასუხები ყოველთვის დროული იყო.

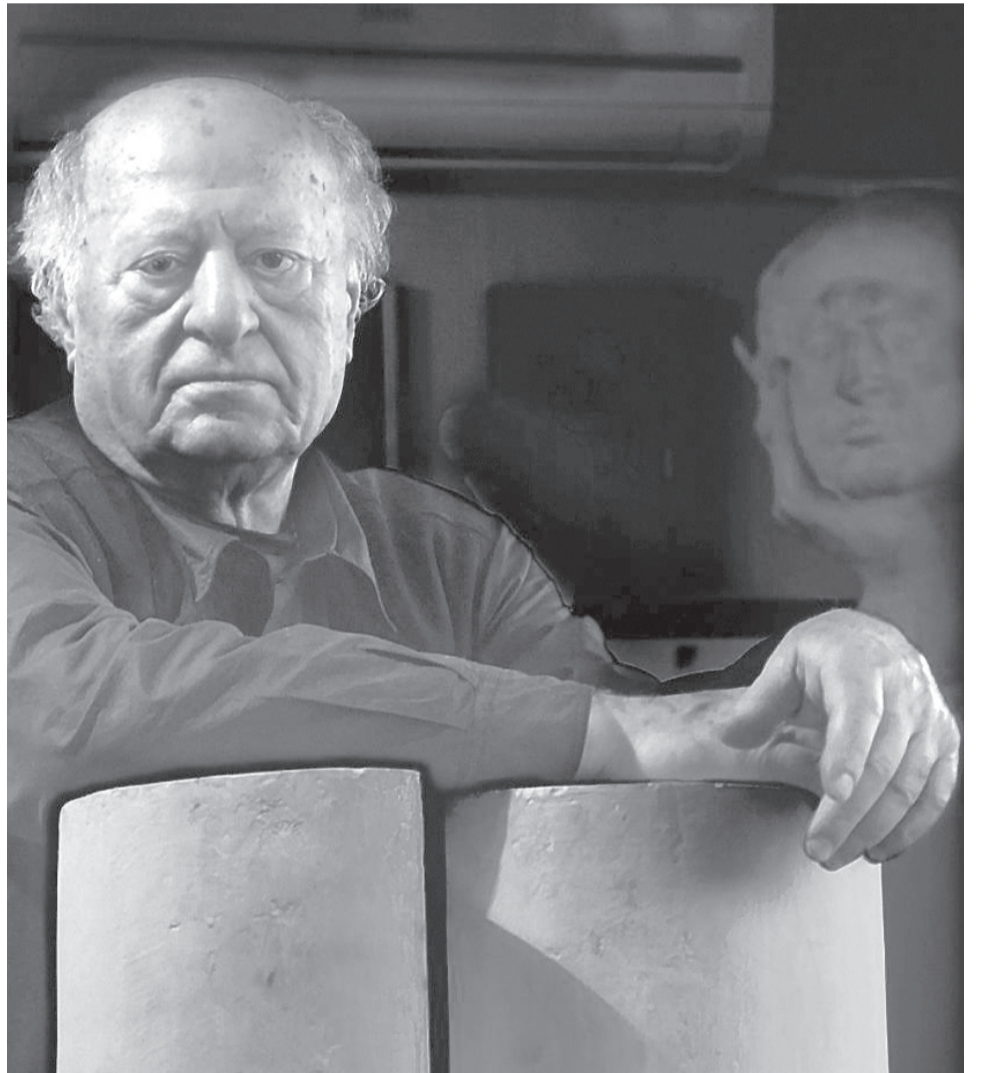
- გეამაყება, რომ 1987 წელს ქ. სოფიაში, „ინტერარქ-87“-ზე, ამ პრესტიჟულ არქიტექტურულ ფორუმზე, ლუდმილა ჟივკოს სახელობის კულტურის სასახლეში, მოეწყო ჩემი პერსონალური გამოფენა. ამ ფაქტის მნიშვნელობა რომ სწორედ იქნეს აღქმული, ამისთვის მკითხველმა უნდა იცოდეს ამ გამოფენასთან დაკავშირებული გარემოებები. მომიწევს ცოტა „გრძლად“ თხრობა ეს საინ-

ტერესოა იმ პერიოდის საბჭოთა რეალობის შეცნობისათვის. ეს იყო საბჭოთა არქიტექტორის პირველი პერსონალური გამოფენა ამ ინტერარქზე. ჩემი მიწვევის ინიციატორი გახლდათ თავად არქიტექტურის საერთაშორისო აკადემიის პრეზიდენტი, ბატონი გიორგი სტოილოვი. მოსკოვის უმძაფრესი გალიზიანება გამოიწვია იმ გარემოებამ, რომ სსრკ-ის არქიტექტორთა კავშირის თავმჯდომარესთან, პოლიანსკისთან შეუთანხმებლად მიიღო გადაწყვეტილება. ეს იმ პერიოდში წარმოუდგენელი იყო. ამ პრესტიჟულ ფორუმზე საავტორო გამოსვლითა და პერსონალური გამოფენით მონაწილეობას დიდ პატივად მიიღებდა თავად პოლიანსკი, საბჭოთა კავშირის ყველა პრემიის ლაურეატი, სსრკ-ის სახალხო არქიტექტორი, ასევე სხვა „სახალხო არქიტექტორებიც“. ამ დროს საბჭოთა კავშირის არქიტექტურას „ნარადგენს“ ჯერ კიდევ არატიტულოვანი ახალგაზრდა ქართველი არქიტექტორი. ჩემთვის ცნობილია გამძვინვარებული პოლიანსკის საუბრის დეტალები ბატონ სტოილოვთან – ინფორმაცია მომანოდეს ამ საუბრის დამსწრე ორივე მხარემ. ეს იყო საყვედურითა და მუქარით აღსავსე საუბარი, იმის მინიშნებით, რომ საბჭოთა კავშირი, ამ ფორუმის ერთ-ერთი მთავარი დონორი, საერთოდ უარს იტყოდა ბიენალეში მონაწილეობაზე. ეს კი საერთაშორისო სკანდალი იქნებოდა არაპროგნოზირებადი შედეგებით. მითხრეს, რომ სტოილოვი პოლიანსკის არც ერთ მოტივს არ დაეთანხმაო. ხაზგასმით უთხრა, ჩვენ ვინც ვართ არა ქვეყანას, არამედ პერსონებსო, დავითაია ბიენალეს ორგანიზატორი. აქვე მინდა აღვნიშნო, პოლიანსკის პოზიციას არც თუ ცოტანი იზიარებდნენ, როგორც მოსკოვში, ასევე თბილისშიც. ამაზე პოლიანსკის სრულიად უტაქტო მოტივი მოუშველებია. მოვიყვან სიტყვა სიტყვით, როგორც მე გადმომცეს: „Я недавно был в Грузии, товарищи в ЦК мне сказали, что Давитая далеко не лучший архитектор Грузии“. გამოფენა შედგა. იგი თავად პრეზიდენტმა სტოილოვმა გახსნა. აი, ამონარიდი მისი გამოსვლიდან: „თქვენ დიდი სიხარული მოგგვგვარეთ. თქვენი სუფთა არქიტექტურა, რომელიც ჰგავს ლამაზ ანკარა მუსიკას, ყველა ჩვენთაგანს დიდ სიამოვნებას ჰგვრის. ბრწყინვალე ბუნება, ბრწყინვალე ხალხი, ბრწყინვალე არქიტექტურა“. საბედნიეროდ, პოლიანსკით არ ფიქრობდა მთელი საბჭოთა არქიტექტურული ოფიციალიზი. სხვათა შორის სწორედ ბატონი სტოილოვის ეს ფრაზაა შენი ერთ-ერთი წიგნის დასახელება, სადაც ქართველი და უცხოელი კოლეგების სტატიებია თავმოყრილი ჩემს შემოქმედებაზე.

გამოფენის გახსნას დაესწრნენ და სიტყვით გამოვიდნენ ბატონი იური პლატონოვი, სსრკ-ის მეცნიერებათა აკადემიის მთავარი არქიტექტორი, რომელმაც სულ მალე შეცვალა პოლიანსკი სსრკ-ის არქიტექტორთა კავშირის თავმჯდომარის პოსტზე. გულწრფელი იყო გამოჩენილი თეორეტიკოსი, ფილოსოფიის დოქტორი ვიანესლავ გლაზიჩევი: „დიდი წარმატება ხვდა ვახტანგ დავითაიას გამოფენას „ინტერარქ-87“-ზე, შედარებით მცირეს, მაგრამ სრულიად სანადალმდევოს საბჭოთა არქიტექტურაზე გავრცელებული სტერეოტიპული შეხედულების, როგორც სახიერების მოკლებულ მანქანაზე“ – მიაცვიეთ ყურადღება ბოლო სტრიქონს. საქება-რი სიტყვები არ დაიშურეს, ბატონმა ევგენი როზანოვმა, სსრკ-ის ქალაქგეგმარების და არქიტექტურის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარემ, დახეწილმა არქიტექტორმა, ვიტაუტას ჩეკანაუსკასმა, ლიტველმა ხუროთმოძღვარმა, ლენინური პრემიის ლაურეატმა, ჟან პიერ ვაგომ, მან გაიხსენა 1958 წელს სადიპლომო პროექტის გამარჯვება, ბერნარდ ზერფუსმა, საფრანგეთის ნატიფი ხელოვნების აკადემიკოსმა, პარიზში, იუნესკოს შენობის ავტორმა, სხვებმა. გამოფენის გახსნას პოლიანსკი არ დასწრებია, მითხრეს, მან მეორე დღეს, ადრე, საავტორო თვალთვალს გამოუფენაო. ბატონმა ბერნარდ ზერფუსმა აღნიშნა: „ამ გამოფენის ნახვის შემდეგ მიჩნდება სურვილი ვიხილო საქართველო“. ბოდიშს მოვუხდი მკითხველს, ამ

გამოფენის შესახებ სიტყვა გამიგრძელდა, მაგრამ საჭიროა დღევანდელმა ახალგაზრდობამ იცოდეს იმ სირთულეებზე და წინააღმდეგობებზე, რომლებიც მათ მამებსა და ბაბუებს ხვდებოდათ პროფესიულ გზაზე.

გეამაყება, არქიტექტურის საერთაშორისო აკადემიის ჯერ პროფესორად (1989 წ.), ხოლო 1994 წელს აკადემიკოსად არჩევა. ჩემს ცხოვრებაში მოულოდნელობა (კარგიც, ცუდიც) ბევრჯერ ყოფილა, მაგრამ საერთაშორისო აკადემიის აკადემიკოსად არჩევა მსოფლიო არქიტექტურული მეტრების კოპორტაში მიღება, ეს მოულოდნელობაზე მეტი იყო. არჩევის შესახებ ერთი თვის შემდეგ გავიგე. ბატონი გიორგი სტოილოვი მატყობინებდა, რომ პარიზში შეიკრიბა აკადემიის საბჭო, ჩამოთვლილი იყო მონაწილეები, ოცამდე მსოფლიოს გამოჩენილი არქიტექტორი. ცნობა ლაკონური იყო: „თქვენ არჩეული ხართ არქიტექტურის საერთაშორისო აკადემიის წევრად. გილოცავთ! გიორგი სტოილოვი, პრეზიდენტი“. ეს იყო და ეს. ბუნებრივია ძალიან მაინტერესებდა არჩევის დეტალები. ერთი წლის შემდეგ, მადრიდში, არქიტექტურის საერთაშორისო კავშირის კონგრესზე შევხვდი ბატონ

გიორგის, მოვახსენე გუნრფელი მადლობა. მან მითხრა. „ძვირფასო ვახტანგ, მადლობა მე არ მეკუთვნის, მადლობა უნდა უთხრათ ბატონ ფელიქს კანდელას, თქვენ მის მიერ იყავით ნომინირებული, რასაც თან ახლდა ძალიან საინტერესო დასაბუთება. როგორ გგონიათ, კანდელას მოსაზრებას ვინმე წინააღმდეგობას გაუწევდა? ერთხმად გახვედი“. ჩემთვის ისიც საამაყო იყო, რომ ექვს ახალ აკადემიკოსთა შორის იყვნენ უკვე მსოფლიო სახელის მქონე: კიშო კუროკავა (იაპონია), ცეზარ პული (აშშ), თეოდარე გონსალეს დე ლიონი (მექსიკა), გიუნტერ ბენიში (გერმანია), ჯაი რატან ბალა (ინდოეთი).

გეამაყება, რომ იმედი არ გავუცრუე გენალური ფელიქს კანდელას, ასევე აკადემიის საბჭოს სხვა წევრებს.

დღემდე აქტიურად ვმონაწილეობ აკადემიის საქმეებში. ვარ ერთ-ერთი დამაარსებელი „არქიტექტურის საერთაშორისო აკადემიის მოსკოვის განყოფილების“ („MAAM“). დღემდე ვარ ამ აკადემიის საბჭოს წევრი.

გეამაყება, რომ 1994 წლიდან დღემდე, მონაწილეობა მივიღე ყველა ბიენალე-ტრიენალეში, საავტორო გამოსვლით და პროექტებისა და რეალიზაციების კონკურსებში. ვარ ამ კონკურსების შვიდგზის ლაურეატი.

ჩემი საავტორო გამოსვლების (ლექციები) თემა იყო ქართული სულიერი და მატერიალური კულტურის „ჩვენება“ და ამის ფონზე ჩემი და ჩემი თანაავტორების პროექტებსა და რეალიზაციებს – ახალი ქართული რეგიონალიზმის ძიების პრინციპების ჩვენება.

გეამაყება, რომ საშუალება მქონდა მსოფლიოს 25-მდე უნივერსიტეტში და არქიტექტურულ ფორუმებზე მესაუბრა, მეჩვენებია უნიკალური ქართული სულიერი და მატერიალური კულტურის მემკვიდრეობა.

ამ ლექციების შედეგი საგრძნობი იყო. მრავალი კოლეგა მთხოვდა ფირის გადანერას, შეკითხვებიც ბევრი იყო. ამ კონტექსტში დიდად ვაფასებ ჩემი მეგობრის, გიგა ბათიაშვილის შეფასებას. „...თუ კი სადმე ვიყავი ვახტანგის ნაკვალევზე, ყველგან ღირსეულად იყო წარდგენილი ქართული კულტურა და არქიტექტურა, რადგან ამდაგვარად ვახტანგმა მიიტანა იქ“.

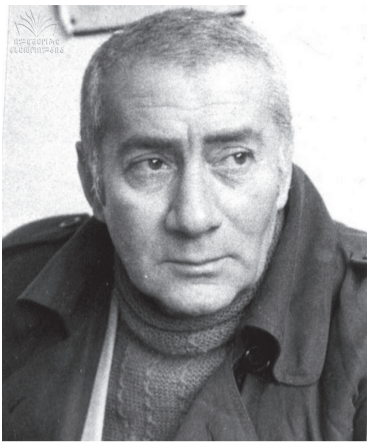
1989 და 1991 წლებში მიწვეული ვიყავი აშშ-ში ბოლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, არქიტექტურის და ქალაქგეგმარების ფაკულტეტზე, „მონვეულ პროფესორის“ სტატუსით. ეს მიწვევები არ იყო სახელმწიფოთაშორისი პროგრამით, არამედ უშუალოდ უნივერსიტეტის ინიციატივით, მათი სრული დაფინანსებით. ჩემი უნივერსიტეტში, ასევე შტატებში მოღვაწეობაზე

დეტალურად მაქვს მოთხრობილი წიგნში „ამერიკული დღიური“ (2007 წ.). მოკლედ კი ვიტყვი, ამაყი ვიყავი, როდესაც სახელმწიფო საატესტატო კომისიისათვის მომზადებულ, ფაკულტეტის 4-5-წლიანი მოღვაწეობის ყოვლისმომცველ გამოფენაზე, ნომინაციაში „არქიტექტურული პროექტირება“ გამოფენილი იყო ჩემი ჯგუფის საკურსო პროექტები, როგორც „სკოლის სახე“.

ალბათ, სტუდენტები უფრო ობიექტური შემფასებლები არიან. მოვიყვან რამდენიმე ამონარიდს მათი „გამოსამშვიდებელი ბარათებიდან“:

„ისეთი გრძნობა დამეუფლა, თითქოს ვახტანგის ჯადოსნური ხალიჩით გადამფრინეს მანსიდან უცნობ და შორეულ სამყაროში. მე, თქვენი ნამუშევრების ხილვითაც, დავკმაყოფილდებოდი, მაგრამ მომეცა საშუალება გავცნობოდი მრავალ შესანიშნავ არქიტექტორს, რომელთა შესახებ, მანამდე, არაფერი მსმენია. მე ბედნიერი ვარ იმით, რომ მოვისმინე მთელი კურსი“. ხელმოწერა გაურკვეველია.

„მე ვერც კი წარმოვიდგენდი, თუ როგორ ჰგვანან საქართველოს და იტალიის მთის ქალაქები ერთმანეთს. თქვენი ლექ-

თამარ შავლაძე

მონასტრის ჩივი

გულდანყვეტა ფიქრს ლილს ასწყვეტს, ვისთვის როგორს, ვისთვის რარიგს; მდუმარება ჩიტებს ძერწავს იჭვ(ნ)ით მოჩორკნილი ჭადრით...

რამდენ-ვინმეს შევხვდი ვინმედ, შემთხვევით თუ ბედის-ნებით. ქარს ვერკინე შემლიღინებს მერცხლებით მზღვრულ ჯებირებით...

და ვხალისობ, ბავშვები რომ ხალისობენ იასამნით. კვართად-მნიშობ მთვარეს ვხიზნობ ვარდის მსწორ-მფერ „მზიან ღამით...“

თუმცა უკვე შორიდან ჩანს, რაც იყო და აღარ არის. ლურჯ ცას უკრეფს მდოგვის მარცვალს ქაცვი - ობლად ნაზღაპრალი...

და აღარ ღირს გულდანყვეტა, მზვობარი ვინმეს გამო. დავალ მთვარის მდუმარებად და მონასტრის გვრიტზე ვგალობ...

ცხოვრება

ცხოვრება ცხარე ცრემლია, გზებით მზიგზავი ფიქრებით!

მოსეს ზამბახზე სწერია - ეკლით იცანი მზიერი...

ის, რაც ყოფილა, ქარია! რაც არის, ისიც - ნიავი! ვინც არ შობილა - გზაშია, არა-კით სიზმრის მკინძავი...

ჟამთ-გაყოლებად ხიდი ჩანს, ვაშლიც დგას, ეჭვის-თელათი: ამაოება - ნისლია, თვალ(თ)სიამეთი გელათით...

სიზმარი ნისლია

„იყო და არა...“ დამთავრდა, ისმის ჩხავილი ყვავის. მიმომთქნარა ზამთარმა ირმის ძახილი მზრავი...

გვიმრის ნაქარგი ჯვალთი გამოიზამთრა ზამბახმაც. ჩხიკვის მჩახჩახი გალობის ხმა ხმობილს გადააკვამლდა...

და კვლავ ატირდა ატამი ჩვეულებრივი ყლორტით. სადაც მთვარისდარ-ნამწამით რჩეულ წლებს ითვლის ჭოტი...

თბილისის ჯაქონები

ადრე თუ გვიან, გვიან თუ ადრე, ჟამი ეწვევათ თბილისის ჭადრებს. მზარებთ თუ მყივანთ, მზივანთ თუ მთვარებთ, ხმა მიერწევათ სინდისის ზარებს...

და მერე ნაცნობ ფანჯრებთან წყნარად ისევ შრიალებს ჭადარი - ძველი. სახელ(თ)მზუანობ საანთელნავანარს, ნინველინავებს ნაკანრი ცრემლი...

ზოციასკო

ჰყვავის ზედაზნის ზღმარტლი, მტრედი ისვენებს ჯვარზე. მტკვარი ქედანის ქადილს შეიხმეირებს მხარზე...

ნუ მიენდობი ცრუ-კაცს, ნუ დაეყრდნობი ყრუ-ჭორს;

ბუ მხნიერობი ცურტავს, შურთხთა მხედრობით სტუმრობს...

მხოლოდ ოფოფი მყოფობს გვირგვინს მგოსანის სკიპტრით. როგორც ხოხობი ობოლ ფიქრს - იორდანის ნისლით...

და ჰყვივის მთვარე ბეთლემს, როგორც მამალი-მწყრალი; და ცით მცრიალებ ცრემლზე, მგოლგოთარ რამლს ჰყრის მტკვარი...

ფეოის თაიგული

დაივიწყე წყენა, ცად აჰხედე ღრუბელს, შაშვი იხმე შეველად მთველემარ-ისთვალთ; ქარი იქედნება და დაეძებს ბუ-ბრძენს, დარდის ბინდებს (ჰრ)ეკლავს ბეთანიის ჯვარი...

ხარხარებს ხოხობი შემფარვები ფრთებით, ჟანგით იფინჟლდება წრფელი-ბრონეული. კანკალებს კოკობი ზედაზენით მშვენი, გზად მიინწკლება ძეძვის-ძონეული...

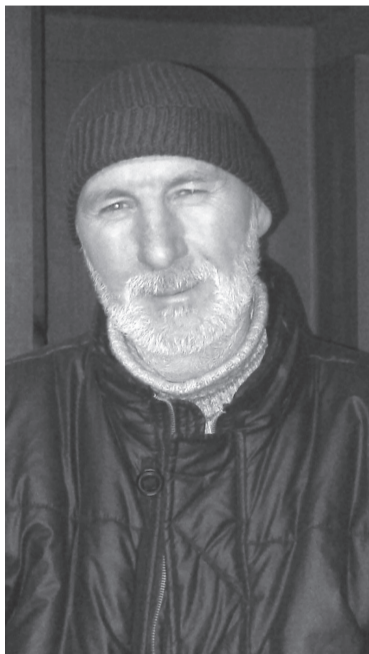
და ნუ იწყენ მწყენარს, მოუსმინე სიოს, აიფერთხე ლხენად სევედის საკირწყული; თავთუხისმღერ მწყერად დრო ურწიე სიონს, დაიფინე თმენად ეკლის თაიგული...

ყვართის ყვარაყვარო

უჟამობა სუფევს „ამ სოფელსა ზედა,“ ბულბულს მდურვი ჩხიკვი ჩირად ჰკინძავს ჰანგებს. უღამობა ღრუბელს ჩამოსწვეთდა ცრემლად, უგუნური წილს-ჰყრის იაკინთარ(თ)-კვართზე...

შენ იგლოვე ბერთა, იკორთა და ხანძთა, ნაქცეული ჯვარი, გაქცეული მრევლი. ბედის ლოდებს კვესავს მიმოფანტულს ბანა, - შატბერდული-შაშვით და ბრძნეული-ძერით...

დაითმინე წყენა, განიშორე შური, მალლით-უმალლესი ყოველივეს ხედავს. თვალის მზიერებად მზარდი ბრონეულით მადლი-უამესი ცას შეჰხივლებს მცხეთა...

ზურა ლოპსანიძე

ხომ არავის სჭირდები!.. სიყვარულით?.. კარგი რა... თავს ზნეობის კირთებით ნუ დასჯი და განირავ... დროსთან ჭიდილს შეეშვი... (დაივიწყე საერთოდ!..) ნუთისოფლის ჩქერებში ჯობს ილალო, გაერთო...

ყველგან მხედი ჩვენი ბედი,

რას გვიქადის, რა უნდა?.. მის მაგივრად გვედგეს გვერდით, გვიდგას ბოლო რაუნდად?.. კვლავ ვმარცხდებით, კაცთა მოდგმა კიდევ ერთხელ გახუნდა?! ჩამოინგრა ბროლის კოშკი... თავს გვეყრება ქვა-გუნდად!?

შემოდგომა, შემოდგომა — გულს უხარის მზეზე დგომა... დროის ჭვრეტა, დროის ხმობა... ბოროტების, შურის გმობა... გაღიმება, წყენის თმობა... შემოდგომა — ზემოთ დგომა...

აღარც რწმენა და აღარც სიხარული, სიცარიელე, უნიშნო ტკივილი... მოლიპულ ყინულზე ბრმად სიარული... უმისამართო, უსახო ჩივილი... მივალ... ვის ვნახავ ასე ბრმად მავალი (ან აქ რა მინდოდა ესეც არ ვიცი)... მე თვით ეს უცხო თავგადასავალი, ეს ფორმა (ეს ხორცი) თვითონ ჩავიცვი?!

ყველა ჩემი ცდა დამთავრდა მარცხით... ყველა სურვილი დამრჩა სურვილად... ნისლები ზრჩოლავს მარჯვნივ თუ მარცხნივ...

ზეცაც ღრუბლებით გადაბურვილა... ასე ჩემს თავში გამოკეტილი... სულგანაბული, სუნთქვაშეკრული... თითქოს დამისვეს ზემოთ წერტილი — საგზაო რუკით — იყავ ბედკრული!..

ავიღებ ხელში კალამს და იქვე ფრთხილად დავდებ... გონი რალაცას მალავს... არ მიმხელს გულის ნადებს... ისე კი აზრი არ აქვს უგულოდ ნაფიქრ-ნათქვამს... როგორც უმადურ ამაგს დრო ნალეკავს და დანთქავს...

არსად გზა, არსად თავშესაფარი, აღარც სურვილი სიცოცხლით ტკობის... ცრუ იმედებით სავსე ზღაპარი გაუფერულდა, მოედო ობი... დავალ ეული, მიუსაფარი, არც მაქებარი, არც ვინმეს მგმობი...

აღსარება — აბა რა არის კაცის ფიქრები გაუფილტრავი... აქაფებულები, მღვრიე ზღვა არის, სადაც ტორტმანობს სინდისის ნავი... ელის ქარიშხლის, ავდრის ჩადგომას და ნათლის ხილვას კუპრის იმ ცაზე?... რას ელოდება, — იქნებ აღდგომას... მეორედ მოსვლას უფლის მიწაზე?!

